

De kwestie van het evangelisten-ambt (XIII)

ZENDING EN EVANGELISATIE

§ 5. DE VERHOUDING TUSSEN DEN EVANGELIST EN DE OVERIGE BIZONDERE AMBTSDRAGERS (vervolg).

Verleden week werd een begin gemaakt met 't teekenen van de verhouding tusschen de evangelisten en de apostelen, waarbij in 't bijzonder Philippus de aandacht vroeg. Het bleek dat Philippus preekte en doopte, evenals de apostelen.

2. Verder lezen we in Hand. 13 over een helper van Paulus, die op de zendingssels meeging: Barnabas. Doch deze valt buiten de categorie „evangelist”, daar hij volgens Hand. 13:1 v.v. op gelijken voet met Paulus werd afgevaardigd en diens gevolg in 14:4, 14 ook „apostel” heet. Daaruit blijkt, dat de naam apostel niet alleen aan de twaalfen en Paulus, doch ook wel aan anderen werd toegekend, al weten we dat alleen met zekerheid betreffende Barnabas (in Rom. 16 vs. 7 is het onzeker of Andronicus en Junias ook „apostelen” genoemd worden, en in Gal. 1:19 is het even onzeker betreffende Jacobus, den broeder des Heeren).

In Hand. 15:39 gaat Barnabas zelfstandig werken en neemt hij zelfs een „helper” mee. En zijn werk wordt erkend. Zoodat we daaruit weten, dat de apostelen ook zelfstandige zendingelingen naast zich erkenden. Barnabas was trouwens „geordend” in het ambt. Met hem is het dus wat ordening in het ambt als „apostel” en ook wat zelfstandig optreden betreft een bijzonder geval.

Met Paulus gaat dan eerst Barnabas mee (Hand. 13:1) en Marcus als „helper” (vs. 5), samen doen ze het werk (steeds: zij, meervoud), al heeft blijkbaar Paulus de leiding (16:9, 13, 16).

Op de tweede zendingreis gaat Silas mee en dan is het afwisselend hij (enkelvoud: Paulus) en zij (meervoud: Paulus en Silas en Timotheus) en wij (Lucas, de schrijver van „Handelingen” erbij).

Gelijk wij reeds in de vorige paragraaf over de ambtsaak van den evangelist constateerden, verrichtten de „helpers” van Paulus, en ook de evangelist Timotheus onder hen, „zendingswerk” in gezelschap en dus onder leiding van Paulus, doch ook zelfstandig, n.l. dan wanneer ze opdrachten moesten volbrengen in plaatselijke gemeenten of ook uitgezonden werden zooals Crescens naar „Galatië” (het is moeilijk uit te maken, volgens Bouma op 2 Tim. 4:10, of het Klein-Aziatische Galatië of het Europeesche Gallië — Frankrijk — is bedoeld), Titus naar Dalmatië (een kustprovincie van Griekenland aan de Adriatische zee, waar mogelijk Titus voor het eerst het Evangelie heeft verkondigd, omdat we niet lezen dat Paulus er zelf ooit geweest is).

Uit een en ander blijkt, dat de „helpers” van de apostelen, onder wie de evangelist Timotheus, onder leiding van de apostelen arbeidden, soms met een betrekkelijke of algeheele zelfstandigheid (Philippus). En deze leiding bij en dat toezicht van de apostelen op hun werk laat zich verstaan, daar zoowel de apostelen als hun „helpers” en ook de evangelist Timotheus samen bezig waren in het ééne „zendingswerk”: het preeken, doopen, gemeenten stichten en consolideeren.

Daaruit valt ook te verklaren, dat sommige brieven als afzender naast Paulus ook anderen vermelden: 1 Corinthie (Paulus, een geroepen apostel, en Sosthenes, de broeder); 2 Corinthie, Colossensen (Paulus, een apostel van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder); Philemon (Paulus, een evangelist van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder); 1 en 2 Thessa. (Paulus, Silvanus en Timotheus); Philippensen (Paulus en Timotheus, dienstknechten van Christus Jezus).

Hieruit zien we, dat Paulus zich als apostel on-

derscheidt van de anderen als „broeders” en slechts in één geval zich met Timotheus dienstknecht van Christus Jezus noemt (Philippensen).

Zijn de mede-genoemde medeverantwoordelijk voor den inhoud der brieven? In 1 Cor. wel niet, daar Paulus in vs. 4 dadelijk in den ik-stijl voortgaat. In 2 Cor. houdt Paulus soms het meervoud wij vol, maar niet altijd (2 Cor. 1:15 e.a. pl.). Zoo blijkt ook uit Philippensen, dat Paulus zelf de eigenlijke auteur is. We zullen derhalve niet meer mogen concludeeren dan dit, dat de met Paulus genoemde hun instemming met den brief konden laten blijken. En dat hier uitkomt de ondergeschiktheid van de „helpers”, ofschoon het noemen van hun naam in dat verband ook wijst op een samen arbeiden, waarin ze ook een zekere zelfstandigheid hebben blijkens dat naast elkaar noemen der namen.

3. Op grond van het bovenstaande kunnen wij omtrent de verhouding tusschen de evangelisten en de apostelen deze gevolgtrekkingen maken:

a) de evangelisten preeken, doopen, stichten en consolideeren gemeenten onder leiding en toezicht van de apostelen en soms ook zonder die leiding;

b) ze verrichten zoodoende met bewilling en in op-

Bestrijding gehandhaafd (III, slot)

Tenslotte wil de heer Amelink de misleidende voorlichting, waarvan hij ons beticht, bewijzen met een uitvoerig verhaal omtrent de bezwaren destijds door prof. dr. J. Ridderbos en de heer Zijlstra ingebracht tegen de brochure van het C.N.V. „Uw belijdenis beleven”. Door ons werd gewezen op het merkwaardig feit, dat een Christelijke vakbeweging, die van kerkelijke belijdenissen, waar het de bepaling van haar grondslag betreft, niets wil weten, wel een boekje ging uitgeven onder den titel „Uw belijdenis beleven”. Voor een protestantsch-Christelijke vakbeweging, die niet meer wil zijn dan dat en dat ook pas nadat de Roomschen zich van haar afwendden, is dat een dubieuze figuur. Welke belijdenis is dat? Wij schreven, dat prof. dr. J. Ridderbos destijds o.a. het partij kiezen voor de medezeggenschap in deze brochure wraakte. Dit is van ons geen misleidende voorstelling van zaken, zooals de heer Amelink beweert, het is overeenkomstig de feiten. De heer Amelink merkt op, dat prof. Ridderbos dit wraakte op grond van de overweging „dit zijn zaken, waarover onder Christenen verschillend wordt gedacht; de vraag wat hier de rechte toepassing der Christelijke beginselen is, wordt niet door allen gelijk beantwoord”. En dus, zeg ik, vond prof. Ridderbos het ongepast om deze zaken in een brochure met als titel „Uw belijdenis beleven” door de kerk aan haar jonge belijdende leden te doen voorstellen. Met geen woord werd uit het Woord Gods in deze brochure dit recht op medezeggenschap verdedigd door de schrijvers. Het recht werd op blz. 13 en 14 eenvoudig als recht geponeerd zonder meer. Dat door ons in den aanvang genoemde onderzoek naar den gedetailleerden inventaris der christelijke beginselen, op het punt van het reël begrepen zijn in de openbaring Gods, ontbrak ten eenenmale. De heer Amelink, die de brochure als secretaris met den heer K. Krulthof namens het C.N.V.-bestuur onderteekende, beweert nu wel, dat die brochure destijds bij haar verschijnen bijna zonder uitzondering werd geprezen. Ik noemde als „bezwaarden” reeds Prof. Ridderbos en den heer A. Zijlstra. Voorts las ik in De Gids, dat de Geref. kerkbode van Den Helder ook had geschreven „dat over medezeggenschap niet allen zullen denken als de schrijver(s) van ons boekje”. En moet ik dan nog noemen de juist in die dagen gaande zijnde artikelenreeks van dr. Van Es in de Leeuwarder Kerkbode? Algemeen was die instemming dus allerminst. De heer Amelink, mij betichtend van het vordraalen van iemands woorden en van zonde tegen het 9de gebod, schrijft: „De lezer, die

dracht van de apostelen en van kerken een deel van het apostolische ambtswerk;

e) daaruit blijkt, dat er naast het apostolische ambt een apart en zelfstandig ambt is gegeven, om dat deel van de apostolische taak over te nemen en uit te richten;

d) dat de evangelisten onder leiding en toezicht van de apostelen hun ambtswerk doen en verleende opdrachten uitvoeren, wordt geheel verklaard uit het feit, dat ze samen met die apostelen in het „zendingswerk” en de consolideering daarvan bezig zijn en hun ambtswerk een deel van die apostolische taak en roeping is, welk deel door de apostelen allengs meer uit handen gegeven en overgedragen wordt;

e) uit het feit, dat Paulus in het gezicht van den dood nog sommigen uitzendt naar reeds gestichte gemeenten en mogelijk ook naar een nieuw „zendingsveld”, en ook instructies geeft met het oog op de voortzetting van het evangelisten-werk, kan blijken, dat door het wegvalen van het apostolaat het evangelistenambt geenszins zijn „wortel” heeft verloren, integendeel, juist het „her- en derwaarts” zenden en het uitvoerig instrueeren, gelijk dat met name door Paulus bij het ten einde loopen van zijn apostolische werk is gedaan, pleiten niet voor een vermindering, doch eerder voor een vermeerdering en intensivering van de evangelistenactiviteit.

J. FRANCKE.

POLITIEK EN SOCIAAL LEVEN

de officiële stukken niet voor zich op tafel heeft liggen, teneinde het in dit citaat vermelde te controleren, moet wel tot de conclusie komen, dat prof. J. Ridderbos ernstige bezwaren had tegen het boekje van het C.N.V.”. Inderdaad, die lezer moet dat ook maar vasthouden, want het is overeenkomstig de feiten, wanneer men inderdaad de stukken op tafel legt en deze laat spreken. De heer Amelink sla maar op De Gids van 2 Jan. 1930, dan kan hij daar lezen, wat de redactie van zijn blad zelf destijds over die recensie van prof. Ridderbos oordeelde: „Dat is niet malsch: deze wijze van propaganda „een ernstige misstap”. De redactie oordeelde zelf, dat daarmee een „vonnis” over haar brochure was geveld. De heer Amelink geeft dan verder uitvoerig weer, hoe de heer Zijlstra over de brochure oordeelde en welke diens bezwaren waren. Ik noemde dat alles niet in details en behoef dus ook niets te corrigeren op dit punt. Met den heer Zijlstra ben ik het eens ook vandaag, trouw aan zijn standpunt reeds van destijds, dat, wanneer de belijdenis der kerk overal haar kracht moet doen gelden op alle levenssterreinen en nergens non-valeur is, omdat het gaat om de beleving van de belijdenis, dit niet beteekent, dat de kerk propagandageschrijftjes van een politieke of sociale beweging aan haar leden moet uitreiken. Dit bedoelde wel het bestuur van het C.N.V., dat overigens bij de bepaling van eigen grondslag uit de buurt van de kerkelijke belijdenissen wenscht te blijven als vakbeweging. De heer Amelink wil beweren, dat zoowel prof. Ridderbos als de heer Zijlstra, zich niet hielden bij hun kritiek aan de besluiten van de Generale Synode van Leeuwarden 1920 en dus in strijd kwamen met artikel 31 K.O. Afgedacht van het „Tenzi” van dit artikel, gaat het er maar om, wat is „door de meeste stemmen goedgevonden”. Wanneer nu de heer Amelink in de uitspraak „dat de kerkeraden de roeping hebben om, inzonderheid bij huisbezoek en catechisatie de leden der Kerk te vermanen, zich te voegen bij organisaties, die staan op christelijken grondslag, tenzij dan dat er bijzondere redenen zijn, waarom zulk een aansluiting onmogelijk of niet wenschelijk zou zijn”, wil lezen, dat de kerkeraden dus geroepen propagandisten van het C.N.V. volgens uitspraak der Synode dienden te zijn, dan maakt hij deze geheele uitspraak los van zijn aanhef: „Inzake het lidmaatschap van organisaties, die staan op den grondslag van den klassenstrijd, spreekt de synode uit” en ook van het eerste lid van de uitspraak: „dat het niet

„valsche” kerk, en om erop te wijzen, dat het wel al veel is als men van de uitwassen schrikt, maar dat het toch nog veel meer is, als men gaat zien den fundamenteelen afval waarvan die uitwassen alleen maar het uiteindelijk onvermijdelijk voortbrengsel zijn. Daar in Makassar wilden toen weer met vrijgemaakte jongens en met een „vrijgemaakte dominee” praten mannen, die in Holland door ouders en predikant kopschuw waren gemaakt voor die alles kapot makende vrijgemaakten, en die daarom voorheen elk gesprek over de kerk met vrijgemaakten hadden gemeden. Ik weet niet of er van die jongens in Makassar zich blijvend gevoegd hebben bij het juiste kerkadres ook na hun repatriëring. Ik weet wel, dat er daar onderscheiden niet alleen de kerkdiensten maar ook de catechisaties bezochten en zich allen lieten vinden voor een gesprek onder vier oogen met ondergetoekende. Ik heb daar heel wat keertjes catechisatie kunnen geven over de geschiedenis van de vrijmaking in Nederland en wat God de Heere in zijn ontferming daardoor aan zijn kerk weer heeft willen schenken.

J. P. v. d. STOEL Jr.

